

Enw'r Ysgol: Bro Plenydd

Addysg Grefyddol

Cwestiwn Allweddol 1: Pa mor dda yw'r deilliannau mewn Addysg Grefyddol?

- Seilir yr hunan arfarniad ar arsylwadau gwersi, arfarniadau o waith disgyblion a chyfweliadau â disgyblion.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol) a chynnwys arfarniad o asesiadau athrawon ac/neu ganlyniadau arholiad.

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 1 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Safonau mewn Addysg Grefyddol – cynnydd mewn dysgu

Mae safonau mewn Addysg Grefyddol yn dda yn yr ysgol. Erbyn diwedd y Cyfnod Sylfaen mae bron pob disgybl yn gallu gofyn cwestiynau am y byd o'i gwmpas, ei brofiadau ei hun ac agweddau ar grefydd ac yn awgrymu rhai atebion. Mae'r rhan fwyaf o'r disgyblion erbyn diwedd y Cam Sylfaen yn gallu dwyn i gof ac egluro rhai credoau, dysgeidiaethau ac arferion crefyddol sylfaenol y maent wedi bod yn astudio. Maent yn gallu awgrymu sut mae credoau, dysgeidiaethau ac arferion crefyddol yn bwysig i rai pobl. Gall y rhan fwyaf o'r plant siarad yn syml am eu teimladau, eu barn a'u gweithrediadau eu hunain a rhai pobl eraill. Maent yn gallu defnyddio geirfa grefyddol syml yn addas.

Erbyn diwedd cyfnod allweddol dau mae'r rhan fwyaf o'r disgyblion yn gallu trafod eu hymatebion eu hunain ac eraill i gwestiynau am fywyd, y byd o'u cwmpas ac am grefydd. Maent yn gallu disgrifio a chychwyn esbonio y credoau, dysgeidiaethau ac arferion crefyddol a ymchwilir ganddynt. Er enghraifft egluro pwysigrwydd dysgeidiaeth arweinwyr crefyddol fel Gandhi, Martin Luther King, Y Fam Teresa a Malcom X. Maent yn gallu cyfeirio yn benodol at y ffyrdd y bydd yr agweddau yma yn effeithio ar fywydau credinwyr. Er enghraifft egluro pam fod y capel yn le arbennig i Gristnogion, esbonio pwysigrwydd arferion gwyliau crefyddol megis y Nadolig a'r Pasg. Mae'r rhan fwyaf o'r disgyblion hefyd yn dechrau nodi'r gwahaniaethau a thebygrwydd rhwng crefyddau. Er enghraifft egluro y tebygrwydd a'r gwahaniaethau rhwng y capel, y mosg a'r deml Hindwaidd. Maent yn gallu esbonio mewn termau syml sut mae eu teimladau, eu gweithrediadau a'u barnau eu hunain yn wahanol i rai pobl eraill. Maent yn adnabod rhai symbolau crefyddol ac yn gallu defnyddio ystod o eiriau crefyddol. Er enghraifft adnabod symbolau Y Pasg.

Materion i gael sylw

Er fod disgyblion erbyn diwedd cyfnod allweddol 2 yn cyflawni yn dda yn y pwnc mae angen sicrhau ymestyn y disgyblion mwyaf medrus a galluog i gyrraedd lefelau uwch yn y pwnc drwy sicrhau tasgau gwahaniaethol i'w galluogi i gyrraedd hynny.

Rhagorol		Da	*	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth mewn Addysg Grefyddol?

- Dylai hunan arfarniad ystyried y dangosyddion canlynol: yr amser a roddir i'r pwnc, gwybodaeth bynciol, arbenigedd a datblygiad proffesiynol yr athrawon, addasrwydd y rhaglen astudio ac amrediad yr adnoddau dysgu a ddefnyddir.
- Mae arfarniad o arsylwadau gwersi a gwaith disgyblion yn caniatáu i benaethiaid a phenaethiaid adran i ddod i farn am ansawdd yr addysgu mewn gwersi Addysg Grefyddol o fewn yr ysgol, a'r graddau y mae disgyblion yn cael eu cymell a'u hannog i gyrraedd safonau uchel.
- Dylai ysgolion cynradd gyfeirio at y ddarpariaeth 'Pobl, Credoau a Chwestiynau' ar gyfer dysgwyr y Cyfnod Sylfaen yn ogystal ag Addysg Grefyddol yn CA2.
- Dylai ysgolion uwchradd gyfeirio at CA3, CA4 a CA5 (Astudiaethau Crefyddol ac Addysg Grefyddol).

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adrannau 2.1 ac 2.2 a'r Maes Llafur Cytûn Lleol

Yr addysgu: cynllunio ac amrediad o strategaethau

Rhoddir amser teilwng i Addysg Grefyddol ym mhob dosbarth yn yr ysgol ac fe'i addysgir yn rheolaidd. Mae gan yr athrawon wybodaeth a dealltwriaeth gadarn o'r gofynion mewn Addysg Grefyddol ac maent ym manteisio ar ddatblygu medrau plant yn y pwnc yn effeithiol. Mae'r athrawon yn cynllunio profiadau dysgu cyfoethog sy'n ennyn diddordeb a chwilfrydedd bron pob un o'r disgyblion mewn Addysg Grefyddol. Mae gan yr ysgol lyfrau ymchwil ar wahanol grefyddau ar gyfer y disgyblion a gwneir defnydd o'r we fyd eang i chwilio am wybodaeth. Bydd defnydd yn cael ei wneud o asiantaethau allanol megis Coleg y Bala a'r mosg ym Mangor a'r gweinidog lleol i eangu profiadau y disgyblion. Mae gan yr ysgol hefyd amrediad o arteffactau crefyddau gwahanol i gyfoethogi y dysgu. Bydd disgyblion y Cyfnod Sylfaen yn dysgu drwy storïau a phrofiadau chwarae wedi eu cynllunio yn ofalus. Mae gwaith disgyblion yn dangos amrywiaeth o dasgau symbylus ar agweddau gwahanol o Addysg Grefyddol megis

credoau, dysgeidiaethau ac arferion crefyddol. Gwelir hefyd dystiolaeth yn llyfrau'r plant o ymdrin a chwestiynau sylfaenol bywyd a chyfleoedd i ymateb yn bersonol i faterion ysbrydol. Mae gwaith plant yn CA2 dangos fod pob agwedd o Addysg Grefyddol yn cael sylw ddwy waith dros gyfnod o bedair blynedd ac fod gwaith ar Bobl, Credoau a Chwestiynau yn cael sylw rheolaidd yn y Cyfnod Sylfaen dros gyfnod o bedair blynedd.

Materion i gael sylw

Datblygu ymhellach eto ac ymestyn y cyfleoedd ar gyfer ymdrin a chwestiynau sylfaenol bywyd a chynnig profiadau ysbrydol.

Rhagorol		Da	*	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Addoli ar y Cyd

Cwestiwn Allweddol 2: Pa mor dda yw'r ddarpariaeth ar gyfer addoli ar y cyd?

Ydy'r addoli ar y cyd yn cydymffurfio â'r gofynion statudol?	Ydy *	Nac ydy
---	--------------	----------------

Cyfeiriadau: Fframwaith Arolygu ESTYN Adran 2.3.1, 'Arweiniad atodol ar arolygu Addoli ar y Cyd mewn ysgolion anenwadol' (ESTYN, Medi 2010), 'Addysg Grefyddol ac Addoli ar y Cyd' (Cylchlythyr y Swyddfa Gymreig 10/94)

Nodweddion da mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

Mae addoli ar y cyd yn digwydd yn ddyddiol yn yr ysgol mewn amrywiaeth o ffyrdd – addoli ysgol gyfan ac addoli dosbarthiadau unigol. Ceir amrywiaeth o dulliau addoli megis gwrando ar stori neu gyflwyniad, cyfleoedd i ddisgyblion gymryd rhannau arweiniol a chynllunio gwasanaethau eu hunain, canu torfol a chymryd rhannau gweithredol megis actio yng ngwasanaethau pobl eraill.

Bydd Nia o'r Gwasanaeth Ysgolion Sul yn dod i fewn unwaith y tymor i gynnal cyd addoliad mewn ffordd hwyliog. Bydd yr athrawon i gyd yn eu tro yn cynnal y cyd addoliad a bydd pob aelod o staff yn ogystal a'r plant yn bresennol mewn addoliad torfol ysgol gyfan er rhoi parch a statws i gyd addoli.

Mewn sesiynau addoli dosbarth rhoddir pwyslais ar ddisgyblion yn cynllunio eu cyfraniadau ac yn gweddïo yn fyrfyfyr. Defnyddir amryw o dulliau megis llonyddu a straeon sy'n annog y disgyblion i gymryd rhan ysbrydol drwy gau llygaid a dychmygu bod yn rhan o'r digwyddiadau.

Materion i gael sylw mewn perthynas ag ansawdd yr Addoli ar y Cyd

Parhau i sicrhau yr un safon darpariaeth a sicrhau defnydd o'r un dulliau a phrofiadau mewn addoli dosbarthiadau unigol traws ysgol.

Rhagorol		Da	*	Digonol		Anfoddhaol	
-----------------	--	-----------	---	----------------	--	-------------------	--

Llofnod: Carys Hughes (Pennaeth)

Dyddiad: Mai 19eg, 2015